

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรทุกแห่งเมื่อมีการจัดตั้งขึ้น ย่อมต้องหาแนวทางที่จะดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ขององค์การที่วางไว้โดยผ่านกระบวนการบริหารเพื่อเปลี่ยนแปลง สถานการณ์ที่เป็นอยู่ให้บรรลุถึงสถานการณ์ที่ต้องการ โดยใช้ทรัพยากรทางการบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุ และการจัดการ (สมพงษ์ เกษมสิน, 2526: 2) ดังนั้น กระบวนการบริหารจะต้องมีความสอดคล้องและประสานกับงานบริหาร การบริหารสามารถมองได้ ใน 2 ลักษณะ คือ มองการบริหารในฐานะที่เป็นงานหรือภารกิจ และการบริหารในฐานะ ที่เป็นกระบวนการ ผู้บริหารจะต้องระลึกอยู่เสมอว่าในการบริหารงานด้านใดก็ตาม ควรจะ ดำเนินการให้ถูกต้องมีขั้นตอนหรือกระบวนการที่ชัดเจน (ปรีชา คัมภีร์ปกรณ, 2527: 44) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสำนักศึกษาการบริหารแบบกระบวนการ(Management Process School) ซึ่งเน้นว่า การบริหารนั้นจะต้องกระทำเป็นขั้นตอน โดยจัดลำดับความสำคัญของ งานออกเป็นสัดส่วน และมีความเกี่ยวข้องผูกพันกันตามลักษณะหรือเนื้อแท้ต่างๆ ของงาน (สมพงษ์ เกษมสิน, 2526: 40)

การบริหารการศึกษาที่เช่นเดียวกับการบริหารประเภทอื่นคือต้องมีการ หาแนวทางเทคนิคหรือวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติภารกิจให้ประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ขององค์การที่วางไว้ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2534: 39) โดยใช้ทรัพยากรทางการบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุ และการจัดการ ผ่านกระบวนการบริหาร อันได้แก่ กระบวนการของการตัดสินใจ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ การประสานงานและการประเมินผล (ภิญโญ สาธร, 2526: 211)

เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้บริหารการศึกษานอกจากจะต้องให้ความสำคัญต่องานหรือภารกิจงานที่รับผิดชอบอันได้แก่ การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ใช้ประโยชน์จากบุคคลอื่นเพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ต้องทำให้ผู้ดำเนินงานมีความสุข และเปลี่ยนแปลงและปรับงานในองค์การให้พร้อมที่จะมีความก้าวหน้าแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญต่อการดำเนินการตามกระบวนการบริหารให้มีประสิทธิภาพด้วย ดังนโยบายการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา ของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544) ที่กำหนดไว้ว่าปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษาโดยให้การจัดการศึกษามีอิสระเสรีมากขึ้น กระจายอำนาจการจัดการศึกษา ให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารการศึกษา เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและสร้างความเป็นธรรมแก่คนในสังคมในการเข้ารับบริการการศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.: 4)

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (ภิญโญ สาธร, 2528: 151-152) เป็นการศึกษาหลังระดับประถมศึกษามุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจและความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม การศึกษาระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียนตอนละประมาณ 3 ปี ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ผู้เรียนเลือกเรียนกลุ่มวิชาการและวิชาชีพตามความถนัดความสนใจอย่างกว้างขวาง ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้ผู้เรียนได้เน้นการเรียนกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป และจากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ระบุให้ “รัฐพึงเร่งรัดและขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชนอย่างทั่วถึง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น โดยให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชน” แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544, ม.ป.ป.: 27-28)

กรมสามัญศึกษา เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา, 2538: 1)

นโยบายเตรียมการรองรับการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในปี 2540 สำหรับเยาวชนทั่วไป และเยาวชนที่มีความพิการ และด้อยโอกาส โดยการจัดสถานที่รองรับปริมาณนักเรียนที่จะเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศทั้งโดยการจัดเองและการร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ให้ร่วมจัดรวมทั้งเพิ่มศักยภาพของโรงเรียนที่มีอยู่แล้วให้มีมาตรฐานทัดเทียมกันและจัดปัจจัยสนับสนุนนักเรียนที่ยากจนได้เข้ารับการศึกษามากขึ้น

จากนโยบายการศึกษาดังกล่าว ทำให้อัตราการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาเพิ่มสูงขึ้น คือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร มีอัตราการเรียนต่อ ม. 1 ร้อยละ 96 ในปี 2530 และเพิ่มเป็นร้อยละ 100 ในปี 2537 (กรมสามัญศึกษา, 2539: 30) และโดยที่สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2540: 1-3) ได้สนองตอบนโยบายการจัดการศึกษา โดยการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาทุกแห่งทุกสังกัดในกรุงเทพมหานครให้มีมาตรฐานเท่าเทียมกัน ซึ่งหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะทำให้คุณภาพของสถานศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรม กำหนดวิธีการ กระบวนการ มาตรการ อย่างหลากหลาย จึงจะสามารถทำให้การพัฒนาคุณภาพของสถานในกรุงเทพมหานคร บรรลุผลดังวัตถุประสงค์และเป็นแบบอย่างในการบริหารการศึกษา

จากความสำคัญของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และการกำหนดจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครดังกล่าว สิ่งที่น่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาประสบผลสำเร็จก็คือ “ผู้บริหารโรงเรียน” ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารโรงเรียน มีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการจัดทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนประสบความสำเร็จหรือไม่ก็ได้ ดังที่ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524: 141) กล่าวว่า คุณภาพการเรียนการสอน ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2540: 80) ที่กล่าวใน ข้อคิด คำไซ หัวใจการบริหาร ว่า การรู้จักตน รู้จักคน รู้จักงาน รู้จักองค์กร แล้วนำกระบวนการบริหารมาปฏิบัติให้สำเร็จ โดยใช้กระบวนการทางการบริหาร

เป็นแนวทาง เป็นเทคนิคหรือวิธีที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติภารกิจให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย เพราะผู้บริหารการศึกษาทุกคนในทุกระดับที่ปฏิบัติงานจะต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารอยู่ตลอดเวลาและจากการติดตามการประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านการพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดและสำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2539 สรุปได้ว่า การจัดระบบข้อมูล ข่าวสารสนเทศ รวมทั้งการส่งเสริมการกระจายความรับผิดชอบไปสู่หน่วยงานระดับจังหวัดและโรงเรียน ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพยังไม่เป็นระบบต่อเนื่อง ชัดเจน ถูกต้องและทันสมัย การบริหาร การจัดการ และการปฏิบัติงานของกรมสามัญศึกษาและหน่วยงานในสังกัดขาดความคล่องตัว ทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพ การจัดระบบสวัสดิการ การกำหนดหลักเกณฑ์ พิจารณาความดีความชอบ การประเมินผล การปฏิบัติงาน การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ยังไม่เอื้อต่อการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ข้าราชการในสังกัด การจัดระบบการสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ยังไม่เป็นระบบและมีรูปแบบที่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน นอกจากนั้นหน่วยงานระดับกรม ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และโรงเรียนยังขาดระบบการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และการรายงานผลที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ในด้านการบริหารบุคคล ขาดการวางแผน การจัดโครงสร้างขององค์การ และการวางแผนกำลังคนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ทำให้ประสบปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลัง

จากสภาพปัญหาดังกล่าว กรมสามัญศึกษาได้แต่งตั้งคณะทำงาน ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนดแนวทาง วิธีดำเนินงานและมาตรฐานในการปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขปัญหา สรุปได้ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา, 2539: 88-105)

1. ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการ วิธีการและกิจกรรม การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลงานให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาการศึกษาให้ได้ผล มีการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน และเป็นข้อมูลที่ทันสมัย
2. จัดให้มีเครือข่ายข้อมูลทางด้านการบริหาร ให้สามารถเชื่อมโยง ติดต่อสื่อสารถึงกันได้ทุกระดับ

3. ในด้านการจัดองค์การ จัดให้มีการมอบและกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับจังหวัดและโรงเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินการให้สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดและสำนักงานกรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างและอัตราค่าจ้างที่เหมาะสม

4. ปรับปรุงกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงานในหน่วยงานและสถานศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

5. ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารการศึกษา การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานอื่น ๆ

6. พัฒนางานประชาสัมพันธ์ทุกระดับทั้งในด้านกระบวนการ รูปแบบ และวิธีนำเสนอ และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการพัฒนางาน

7. ส่งเสริมให้ครู ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ชุมชน โรงเรียน วัด หน่วยงานเอกชน ฯลฯ ทำงานร่วมกันในรูปแบบ วิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

จากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว สามารถสรุปได้โดยภาพรวมว่า สาเหตุของปัญหาต่าง ๆ นั้นล้วนแล้วแต่เกิดขึ้นภายในระบบการบริหารงาน อันได้แก่ การดำเนินการและการปฏิบัติงานภายใน ขั้นตอน กิจกรรม วิธีการ รูปแบบ และกระบวนการของการตัดสินใจสั่งการ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ การประสานงาน และการประเมินผล ทั้งสิ้น ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาปัญหากระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระบวนการบริหารการศึกษา ตามแนวคิดของ Russell T. Gregg (1957: 274 - 318) ซึ่งได้กำหนดภาระหน้าที่ของผู้บริหาร ดังนี้

- 2.1 การตัดสินใจสั่งการ
- 2.2 การวางแผน
- 2.3 การจัดองค์การ
- 2.4 การติดต่อสื่อสาร
- 2.5 การใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ
- 2.6 การประสานงาน
- 2.7 การประเมินผล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษา โดยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันดำเนินการ โดยใช้กระบวนการบริหารหรือวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม บริหารทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อมุ่งพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

2. กระบวนการบริหารการศึกษา หมายถึง วิธีการบริหารหรือวิธีดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการ หรือวิธีการ ในการตัดสินใจสั่งการ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ การประสานงาน และการประเมินผล

3. การตัดสินใจสั่งการ จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะตัดสินใจสั่งการ การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์และแปลความหมายของ

ข้อมูลเพื่อพิจารณาทางเลือกหลาย ๆ ทาง การประเมินคุณค่าของทางเลือกด้วยเหตุผลที่มีอยู่ การเลือกทางเลือกที่ดีและตรงตามเป้าหมาย

4. การวางแผน หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนและของงานที่ปฏิบัติ การสำรวจสภาพปัจจุบันของการศึกษาในชุมชนที่จะวางแผนการกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ แต่ละโรงเรียน การกำหนดแนวทางและวิธีดำเนินงานที่จำเป็น การนำแผนไปสู่ภาคปฏิบัติ การวัดและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนเป็นระยะ ๆ การปรับปรุงแผนโดยอาศัยผลของการประเมินผลที่จัดทำเป็นแนวทาง

5. การจัดองค์การ หมายถึง การวางโครงสร้างของหน่วยงานให้เป็นระเบียบ มีการจัดทำแผนภูมิของหน่วยงานแสดงสายงานของอำนาจหน้าที่เพื่อให้มีการประสานงานและควบคุมงานได้สะดวก การประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข

6. การติดต่อสื่อสาร หมายถึง ผู้ส่งสาร สารของสาร ช่องทางการติดต่อสื่อสาร ผู้รับสาร และปฏิกริยาการตอบสนอง

7. การใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ หมายถึง การอธิบายงาน เน้นความสำคัญของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงาน ให้เห็นความสำคัญของประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้ร่วมงาน ให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ มีการพัฒนาบุคลากร การใช้อำนาจที่มีอยู่ตามหน้าที่และตำแหน่งให้เป็นประโยชน์

8. การประสานงาน หมายถึง การจัดโครงสร้างการบริหารงานที่มีระเบียบแบบแผน มีแผนภูมิสายการบังคับบัญชา การกำหนดนโยบาย กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เป็นลายลักษณ์อักษร มีบุคลากรทำหน้าที่ประสานงานการจัดให้ผู้ร่วมงานมีโอกาสสังสรรค์กันนอกเวลาปฏิบัติงาน

9. การประเมินผล หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผล การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ การวิเคราะห์และแปลผลของข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้

10. ปัญหา หมายถึง ความไม่สะดวกและอุปสรรคต่างๆ ในการใช้กระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

11. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง หรือรักษาการในตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษา และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายบริการ

12. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลหรือแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษานำไปปรับปรุงกระบวนการบริหารการศึกษาของตนเองในการบริหารโรงเรียนให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย ในการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการใช้กระบวนการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 118 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 118 โรงเรียน

1.1.2 ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริการ จำนวน 472 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 118 โรงเรียน

รวมประชากร จำนวน 590 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างมา 92 โรงเรียน และในแต่ละโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างทั้ง 92 โรงเรียนนั้น ได้นำผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่าย (ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริการ) รวม 5 คน มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 460 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 กระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 3 ปัญหากระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม บรรจุของติดแสตมป์จ่ายหน้าถึงผู้วิจัย ส่งทางไปรษณีย์ พร้อมกำหนดระยะเวลาโดยประมาณในการส่งแบบสอบถามคืนกลับ และแบบสอบถามบางส่วน ผู้วิจัยติดต่อขอรับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามชนิดให้เลือกตอบ (Checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามชนิดให้เลือกตอบ (Checklist) และปลายเปิด (Open-ended) เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับปัญหากระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ลำดับชั้นในการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจัดลำดับชั้นตอนการนำเสนอผลการวิจัยเป็น 5 บท พร้อมทั้งรายการอ้างอิง และภาคผนวก

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ลำดับชั้นในการนำเสนอข้อมูล

บทที่ 2 กล่าวถึง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
รายการอ้างอิง

ภาคผนวก

ประวัติผู้วิจัย